

В РЕКТОРАТІ ІНСТИТУТУ

На черговому засіданні ректорату інституту заслухано інформацію про серйозні недоліки в виконанні вузами завдань республіканської цільової комплексної науково-технічної програми «Металомісткість». Розглянуто також питання про премії виконавцям деяких завершених науково-дослідних праць з фонду економії зарплати 1988 року.

Заслухано повідомлення про те, що нинішнього літа почнеться прийом студентів у групи з навчанням українською мовою. В цьому зв'язку Мінвуз УРСР надав пріоритет при розгляді для видання тих підручників, що підготовлені українською мовою і особливо з дисциплін I—II курсів.

Ректорат розглянув деякі невідкладні надровні питання.

Іде перебудова

ВИБІР ЗРОБИВ КОЛЕКТИВ

ДЕМОКРАТИЧНО І ГЛАСНО ОБИРАЛИ МИ СВОГО РЕКТОРА

На розгляд розширеної вченої ради, яка засідала 7 червня, було винесено три кандидатури — професора М. Ф. Друкованого, доцента М. Є. Іванова, професора Б. І. Мокіна. Кожного знають в інституті, про кожного довірені особи говорили тільки добрі слова, кожен мав повне право і відповідний набір достоїнств, щоб очолити великий колектив, вести його вперед і розвивати учбовий процес, науку й матеріально-технічну базу. Отже, перед вченою радою стояло відповідальне і надзвичайно серйозне завдання — зважити всі «за» і «проти» і ні в якому разі не помилитись. Її рішення, говорили виступаючи, матиме для інституту значення прямо-таки доленосне. Адже питання полягає не тільки в тому, щоб не здати досягнутих висот, які останнім часом помітно захитались, а здобути нові, зробити рішучий поворот до всебічних і якісних змін в усіх галузях інститутського життя.

До складу розширеної вченої ради було обрано 221 представника, але в актовий зал прийшло, певне, вдвічі більше. Це можна зрозуміти — ректора в умовах повної гласності і демократії колектив обирає вперше, кожен, хто хоче, може сказати своє слово. Проректор Ю. А. Карпов, який головував на

засіданні вченої ради і, до речі, виконав свою роль з блискучою, чіткою легкістю, оголосив, що список виступаючих, зважаючи на важливість події, не буде обмежуватись, говорити можуть всі. Зрештою, виступило

26 чоловік. Ніхто нікого не перебивав, ніхто ні на кого не шикав, ніхто ні на кого не намагався вплинути голосом чи якимсь іншим способом. Приємний акт демократії!

Відверто говорилося і про достоїнства претендентів і про їхні недоліки. «Звичайно, — сказав один з промовців, — дуже добре було б, аби в одній особі поєдналися глибока ґрунтовність і працездатність Мокіна, людинолюбство і дипломатичний хист Іванова, вулканічна енергія Друкованого. Але, на жаль, мусимо з трьох обирати тільки одного».

В ході дебатов «шалька терезів» поступово схилилась до кандидатури Бориса Івановича Мокіна. Виступали і студенти, яких він учив і які нинішнього року уже стануть інженерами, і його друзі, з якими починав і з якими продовжує дружити. І ті, хто, не завше поділяє його позиції й погляди. Скажімо, професор Г. О. Шарейко розповів, що часто сперечався з Мокіним, обстоював іншу точку зору, але Борис Іванович умів уважно слухати, сприймати і знаходити компроміс — немалозначна якість для керівника. Доцент В. О. Піджаренко відзначив високий рівень його лекцій — студенти і досі бережуть їхні конспекти. Доценту Т. Б. Буяльській сподобався вихідний принцип програми претендента: все, що в інституті є хорошого, неодмінно зберегти. Учень Б. І. Мокіна, нині заступник зав. відділом інституту кібернетики АН УРСР В. С. Мельник звернув увагу на високі людські якості свого вчителя — жив у двокімнатній квартирі і без роздумів помінявся на однокімнатну з колегою, в якого були гірші побутові умови. Професор Ю. С. Данилюк висловив впевненість, що притаманне Б. І. Мокіну вміння точно розраховувати, тонко аналізувати, розробляти сучасну методику допоможе забезпечувати високу якість і конкурентоспроможність вінницьких інженерів на ринку збуту спеціалістів. «Мокін — людина перебудови», — сказала однозначним доцент Р. С. Урлапова.

Професор Д. Б. Налбандян свого часу рекомендував Бориса Івановича в партію, хоча спершу був проти призначення його керівником однієї з кафедр енергофаку. Оцінив молодого спеціаліста в роботі — за короткий час він зробив відстаючу кафедру передовою, згуртував колектив, різко підняв об'єм господарської тематики, відкрив тут аспірантуру..

Завкафедрою охорони праці М. А. Клименко, характеризуючи програму претендента, відзначив її реальність і чесність. Добре слово про Б. І. Мокіна сказав начальник управління керівних і підготовки науково-педагогічних кадрів Мінвузу УРСР В. П. Погребняк. Очоливши в міністерстві навчально-методичний кабінет, який був тут на становищі другорядної служби, він різко підняв його авторитет і значення, має свою думку, вміє принципово її відстоювати і втілювати в життя.

...Певна річ, демократизм обговорення не стелив суцільних компліментів жодному з претендентів на посаду ректора. Була і ділова критика, і конкретні пропозиції, і навіть запитання не зовсім делікатного ґшту, але жоден з претендентів при цьому не ухилився від прямих відповідей.

В процесі обговорення програм професор М. Ф. Друкований сам зняв свою кандидатуру. В списки для таємного голосування були внесені прізвища М. Є. Іванова і Б. І. Мокіна. В голосуванні взяли участь 205 членів розширеної ради. За Б. І. Мокіна подано 131 голос, проти — 74.

Борис Іванович Мокін — ректор Вінницького політехнічного інституту.

В. ІВЧЕНКО.

ПОРА ВІДПОЧИНКУ

У СТУДЕНТІВ денного відділення, котрі навчалися на 3 і 4 курсах, почалися літні канікули. Згодом час відпочинку настане і для молодших курсів.

Цього літа в санаторії-профілакторії, оздоровчому таборі вузу в с. Степашках Гайсинського району, в санаторіях «Сокілець» Немирівського району, Алушті, Єсентуках, Трускавці відпочинуть, наберуться

сил понад 400 студентів нашого інституту.

Доречно згадати, що з січня по травень нинішнього року санаторій-профілакторій обслужив 543 студенти. Зимові канікули близько ста вихованців інституту провели в здравницях Рахова, що на Закарпатті, відвідали Ленінград.

М. ДЗЕВЕЛЮК,
бухгалтер студентського профкому.

КАЛЕЙДОСКОП НОВИН

ЛЕКЦІЯ ПРО МОВУ

ШАНУВАЛЬНИКИ української мови днями зібралися в одному із залів головного корпусу. Їх увазі була запропонована лекція «З історії розвитку української мови», яку прочитав науковий співробітник обласного краєзнавчого музею письменник Григорій Мовчанюк.

Лектор відповів на окремі запитання присутніх.

Їх у бібліотеці вчорашнього. Це — І. Бала-нюк, В. Варфоломеева, І. Вітюк, Н. Кисилиця, Г. Лисенко, В. Пастухова, І. Прима, Н. Слободянюк. Хто влітку, хто восени минулого року, кожна з них влаштувалася на роботу у вузівську бібліотеку і водночас стала слухачем школи молодого бібліотекаря, бо не мала спеціальної освіти.

Старші, досвідчені

працівники НТБ стали в них викладачами і консультантами, вчили бібліотечній справі. А оце днями в школі стався випуск, а в колективі відбулося посвячення молодих в бібліотекарі.

Директор бібліотеки Г. В. Чаловська представила поіменно всіх «винуватців» цього професійного торжества, висловила впевненість, що молоді бібліотекарі всією душею полюблять цю шановану в народі професію, будуть чесно і сумлінно виконувати покладені на них обов'язки, підвищувати кваліфікаційний рівень. З

напутнім словом до молодих звернулася ветеран праці Г. Є. Сива.

Ведучі вечора І. Дворецька, Г. Лавришина, О. Швець у віршованій формі тепло і сердечно говорили про достоїнства професії бібліотекаря, поздоровили дівчат з набуттям нової спеціальності. Імениникам свята були вручені квіти, свідоцтва, стрічки, подарунки. Вечір закінчився піснею І. Дунаєвського «Марш ентузіастів».

Т. КОНДРАТЮК,
завідуюча відділом НТБ.

Підсумки першого етапу

Закінчилися екзамени на 3-х і 4-х курсах. В цілому по інституту іспити склали 2370 студентів. Їх успішність становить 69 процентів, а якість знань 42 проценти. В ході сесії 1074 чоловіки отримали «4» і «5», 789 — двійки.

Серед факультетів перше місце веде ФОТ. За станом на 7 червня успішність складала тут 83, а якість 58 процентів. Друге місце посідає ФАМ, де показники відповідно 80 і 43 проценти, третє — МБФ: 71 і 46 процентів.

Наслідки екзамени у третьо- і четвертокурсників: на РТФ — 69 і 48, ЕФ — 68 і 41, ІБФ — 49 і 32 проценти.

Найвищої успішності домоглися студенти четвертого курсу МБФ — 91 процент, середній бал склав 4,17, за ними йдуть третьокурсники ФАМ — 84 і 4,11, четвертокурсники ФОТ — 64 і 4,9.

5 червня розпочалися екзамени на 1 і 2 курсах.

В. ОМЕЛЬЯНЧУК,
начальник учебного відділу.

ІДЕ ЛІТНЯ СЕСІЯ

На знімках: екзамен у приймає доцент В. В. Чижик; перед тим, як увійти до аудиторії. Фото Р. Кутькова.

ЗОРЯНИЙ ЧАС ДОКТОРА НАУК

Пому добре, дуже добре запам'ятався цей день, третього червня позаминулого року. За три доби до свого сорокаріччя Ростислав Дмитрович захистив докторську.

Розпочався той день бузковим світанком в московському готельно-му номері і закінчився засіданням вченої ради МВТУ імені Баумана. Рішення її членів було єдиним: за глибоку розробку нового вібраційного обладнання для виготовлення виробів з порошкових матеріалів присвоїти Р. Д. Ісковичу — Лотоцькому ступінь доктора технічних наук.

— Багато цінного, ділового є в цій роботі, — розповідав мені згодом секретар парторганізації машфаку В. Б. Петров, давній, ще зі студентських років товариш молодого доктора.

— Запам'ятайте, прошу, одну його характерну особливість. Ростислав Дмитрович любить владу. Саме так, але не владу над людьми, а владу над справою. Вона завжди його приваблювала — влада над дорученою справою, сам процес роботи над нею, сама робота.

Що й казати, Ростислав Дмитрович любить працювати, вмів працювати і завжди хоче працювати. Але це не така вже й розповсюджена річ, як може здатися. Одні люблять працювати, але не вміють, інші вміють працювати, але не хочуть, треті не хочуть, не вміють і не люблять трудитися.

А якщо говорити про Ісковича — Лотоцького, то він любить, вмів і завжди хоче працювати. Пристрасть до цього, власне, є стрижнем розуміння характеру доктора наук. Так би мовити, фундамент, на якому його характер сформовано. В одній із бесід з Ростиславом Дмитровичем я запитав: «Хто вас особисто покликав в науку?».

— Ніхто, бо з самого дитинства, школярських років мріяв про науку, теоретичну роботу. А коли вже навчався у ВПІ, то іншої альтернативи й не бачив.

В перші студентські роки його здібності до точних наук відкрив доцент Ігор Борисович Матвеев. Це за його ре-

комендацією Іскович-Лотоцький після одержання червоного диплому і служби в армії був прийнятий на кафедру металорізальних верстатів інженером з науково-дослідної роботи, а згодом став асистентом. Через два роки, в 1974-му, Ростислав Дмитрович захищає кандидатську. Запропоноване в ній вбродпресове обладнання з гідроприводом удостоюється медалі ВДНГ, а Броварський машзавод, що на Київщині, освоює серійне виробництво цього обладнання для виготовлення складних фасонних виробів. То був ривок у вітчизняному машинобудуванні. Його авторів ледь виповнилося тоді двадцять сім років. Збагачувався рахунок молодого винахідника, зростала кількість авторських свідоцтв.

— Нині — розповідає молодий професор, — є вже більше сімдесяти посвідчень. Майже всі вони стосуються гідралічного, вібраційного та віброударного устаткування. Цій же тематиці посвячені мої 130 друкованих праць і монографій.

Вони плідно використовуються в порошковій металургії, у ливарному виробництві, виготовленні вогнетривких матеріалів, шляхово-будівельних механізмів, сільськогосподарському машинобудуванні і багатьох інших галузях.

Минуло лише сім місяців, як Ростислав Дмитрович висунутий на посаду завідуючого новоствореної кафедри проектування обладнання автоматизованого ви-

робництва, що входить до машфаку. І тут деканат факультету задоволений роботою Ісковича-Лотоцького.

— За цей, порівняно короткий час, Ростислав Дмитрович спільно з іншими працівниками і викладачами кафедри, — говорить декан факультету Б. Ф. Ліщинський, — зумів істотно підвищити ефективність навчального процесу, запровадити в ньому використання ЕОМ, створити дисплейний клас. Сьогодні кафедра виконує по госпдоговірній тематиці роботи в обсязі понад 250 тисяч карбованців. Замовники — підприємства Москви, Ленінграда, Києва, Вінниці.

Добре дався знаки досвід, набутий вченим за роки його викладацької і наукової роботи. Зійшлося лише на 1982-87 роки. Іскович-Лотоцький за цей час прочитав 769 лекцій з курсів «Введення в спеціальність», «Гідраліка, гідромашини і гідроприводи», «Проектування металорізального інструменту», «Технологія інструментального виробництва». Його слухачами були студенти машинобудівного, заочного і вечірнього факультетів. За цей проміжок часу професор здійснив керівництво 48 дипломними проектами. Його навантаженість, як викладача, складала більше 4000 годин.

Ним були розроблені і освоєні нові лекційні курси, впроваджено в навчальний процес ряд методичних вказівок з дипломного та курсового проектування, розробле-

но сценарій ділової гри з курсу «Основи наукових досліджень», зроблено десять доповідей на Всесоюзних науково-технічних конференціях, отримано 20 авторських свідоцтв, забезпечено керівництво п'яти госпдоговірних тематик з значним економічним ефектом.

До того ж, вчений регулярно виступав з лекціями перед трудящими Вінниці і області, проводив профорієнтаційну роботу серед школярів і учнів ПТУ, технікумів, підготував трьох кандидатів наук.

Про його високу лекторську майстерність і методику викладання красномовно свідчить думка студентів. Торік, приміром, методом анкетування вони виставили Ростиславу Дмитровичу середній бал 8. Це — одна з найвищих в інституті оцінок.

І не випадково, коли поставало питання, кому доручити керівництво кафедрою ПОАВ, члени вченої ради вузу одностайно зійшлися на кандидатурі Р. Д. Ісковича-Лотоцького. Всі 43 «за», проти — жодного. Сталася ця помітна в житті доктора наук подія першого листопада минулого року. А вже весною нинішнього трудові заслуги завкафедрою були гідно оцінені обкомом партії і облвиконкомом. Біля входу в парк культури фотографія Ростислава Дмитровича красується на обласній Дошці Пошани. Такої честі удостоюються кращі з кращих переможців соціалістичного змагання орденоносної Вінниччини. Їх в області — 108 чоловік і серед них — завідувач кафедрою ВПІ Іскович-Лотоцький.

До речі, це далеко не перша почесна відзнака доктора наук. Є в нього Дипломи Всесоюзних конкурсів, грамоти ЦК ЛКСМУ і мінвузу.

Зоряні години Ростислава Дмитровича тривають і сьогодні, продовжуватися їм ще довго. Бо є в нього і талановитість, завдане працелюбство, вміння всього себе віддавати роботі, такий потрібний і необхідний для країни, для нашого суспільства. То ж хай щастить Вам, докторе!

Б. ДЬЯКОНОВ.

СПОРТ

Меморіал героїні

Шістнадцять команд з різних вузів республіки взяли участь у традиційному легкоатлетичному меморіалі комсомолки-підпільниці Герої Радянського Союзу Лялі Ратушної. Його започаткував шістнадцять років тому Вінницький політехнічний інститут. І відтоді у травневі дні щороку на стадіоні «Олімп» міряються силами найсильніші студентські легкоатлети.

Не став винятком і нинішній меморіал. На бігові доріжки і сектори виходили чотири майстри спорту міжнародного класу, двадцять майстрів спорту і чималий загін кандидатів на це звання. Тому й результати виявились високими. Особливо відзначились металістики. Двічі підіймався на п'єдестал пошани вінничанин Андрій Крижанівський. Він завоював найвищу нагороду у метанні диска з результатом 57 метрів 64 сантиметри і був другим у штовханні ядра. До речі, у метанні диска він разом з львів'янином Олексієм Цибко підкорив майстерський результат. Незаперечними були перемоги майстра спорту міжнародного класу Миколи Табака на дистанціях 1500 і 5000 метрів.

В командному заліку перемогли студенти інституту фізкультури з Таджикистану. А господарі стадіону були третіми.

На приз флотоводця

У Херсоні проходили всесоюзні змагання зі спортивного скелелазання на кубок імені російського флотоводця Ф. Ф. Ушакова. Поборотись за почесні особисті та командні призи приїхало близько 250 горосходжувачів з сімнадцяти міст країни.

Відмінно проявив себе студент Вінницького політехнічного інституту Василь Гаркун. Він впевнено подолав усі три найскладніші траси, діючи швидко і, головне, майстерно. Серед жінок однією з кращих була робітниця виробничого об'єднання «Термінал» Галина Дудкіна. Вона і отримала срібну нагороду. У підсумку колектив вінницького турисько-альпіністського клубу «Одісей», що діє при політехнічному інституті, здобув головний командний кубок.

Ямпільські ікари

Ямпільські береги Дністра особливо придатні для розвитку дельтапланерного спорту. Це засвідчили спеціалісти і учасники багатьох престижних змагань, що відбулися тут. Угорські і західнонімецькі спортсмени відзначали: Ямпільські дельтадроми — найпридатніші для змагань і тренувальних польотів.

Ось уже другий рік тут діє дельтапланерний клуб. Очолює його випускник інституту інженерів цивільної авіації, майстер спорту, капітан збірної республіки Олег Боднарчук. Цікаво, що саме у Ямполі Олег встановив всесоюзний рекорд польоту на дальність. Його досягнення — 134,5 кілометра. Ось уже котрий рік жодному дельтапланеристу не вдається перекрити цей результат. У Ямпільському клубі тренуються чимало місцевих спортсменів. В. Гусаковський та П. Берко уже виконали нормативи першого розряду.

Крім організації змагань, клуб планує також здійснити чималий обсяг робіт по обробітку посівів у господарствах.

Ікари з берегів Дністра поповнюють лави талановитих дельтапланеристів.

«НОВИНИ ПОДІЛЛЯ»

Редактор **І. ВОЛОШЕНЮК.**